

Inhoud

Voorwoord	7
Leeswijzer	9
1 Visie op begrijpend lezen	12
1.1 Wat is begrijpend lezen?	12
1.2 Kennis en woordenschat	14
1.3 Het leesproces sturen met behulp van strategieën	16
1.4 Vloeiend lezen	18
1.5 Lezen met begrip: lineaire en digitale teksten	20
1.6 Samenvatting	24
2 Onderwijs evalueren in breed perspectief	26
2.1 Voor wie is evaluatie van het onderwijs van belang?	26
2.2 Evaluatie met verschillende doelen	29
2.3 Samenvatting	30
3 Het leerproces evalueren	32
3.1 Wat verstaan we onder evaluatie van het leerproces?	32
3.2 Summatieve en formatieve evaluatie	33
3.3 Leidende vragen bij evalueren	35
3.4 Samenvatting	35
4 Lezen met begrip evalueren	38
4.1 Lezen met begrip: een complex proces	38
4.2 Wat willen we weten en waarom?	39
4.3 Leesbegrip evalueren; de huidige praktijk	40
4.4 Leesbegrip evalueren: hoe kan het beter?	48
4.5 Samenvatting	50
5 Formatief waarderen en evalueren binnen de instructie	52
5.1 Wat is formatief evalueren?	52
5.2 Formatief waarderen en evalueren binnen het instructiemodel	56
5.3 Formatief waarderen en evalueren in de startfase	60
5.4 Formatief waarderen en evalueren in de fase van het modellen	61
5.5 Formatief waarderen en evalueren in de fase van begeleid oefenen	64
5.6 Formatief waarderen en evalueren in de fase van effectief groepswerk	67
5.7 Formatief waarderen en evalueren tijdens de verlengde instructie	69
5.8 Formatief waarderen en evalueren in de fase van gezamenlijke afronding	70
5.9 Formatief waarderen en evalueren en zelfstandig werken	71
5.10 Samenvatting	73

6	Evaluatietechnieken geïntegreerd in de les	76
6.1	Praten om het leren te controleren	76
6.1.1	Vragen stellen	77
6.1.2	Navertellen	85
6.1.3	Denken–Delen–Uitwisselen	86
6.1.4	Het (diagnostisch) gesprek	87
6.1.5	Praten én schrijven	88
6.2	Schrijven om het leren te controleren	88
6.2.1	Samenvatten	89
6.2.2	Denken-Delen-Uitwisselen	92
6.2.3	Wat ik weet, wat ik wil weten en wat ik nóg meer wil weten	92
6.2.4	Meer schriftelijke werkvormen	93
6.3	Grip op leesbegrip: aandachtspunten en materialen	95
6.3.1	Didactische plus- en aandachtspunten	96
6.3.2	Ondersteunende materialen	97
6.3.3	Observeren en noteren	97
6.4	Samenvatting	99
7	Instrumenten voor waarden en evalueren van lezen met begrip	102
7.1	Leesinteresselijst	103
7.2	Leesprofiel	106
7.3	Vragenlijst strategisch lezen	110
7.4	Observatie-instrumenten vloeiend lezen	112
7.4.1	Lezen zoals je praat: luisteren naar een andere lezer	113
7.4.2	Lezen zoals als je praat: luisteren naar je zelf	114
7.4.3	Observatieschaal Vloeiend Lezen	115
7.4.4	Observatieschaal Expressief Lezen	116
7.5	Aanwijzingen voor het diagnostische gesprek	118
7.6	Samenvatting	120
8	Aandachtspunten voor differentiatie	122
8.1	Drie subgroepen	122
8.2	De inrichting van de differentiatie	124
8.3	Passend onderwijs, opbrengstgericht werken en handelingsgericht werken	127
8.4	Het groepsplan en het groepsoverzicht	129
8.5	De waardering van de inspectie	135
8.6	Samenvatting	137

9	Schoolbeleid en borging	140
9.1	Lezen met begrip in het leesbeleid van de school	140
9.2	Effectief begrijpend luisteren en lezen met begrip	141
9.3	De rol van de leerkracht	143
9.4	Relatie met de referentieniveaus	145
9.5	De toetskalender begrijpend luisteren en lezen	148
9.6	Samenvatting	150
	Bijlagen	
1	Checklist bij het samenstellen van een informatievaardige opdracht	152
2	Mediawijsheid	153
3	Voorbeeldlessen	154
3A	<i>Voorbeeldles Begrijpend luisteren, fictie</i>	154
3B	<i>Voorbeeldles Begrijpend luisteren, informatief</i>	156
3C	<i>Voorbeeldles Begrijpend lezen, fictie</i>	158
3D	<i>Voorbeeldles Begrijpend lezen, informatief</i>	160
4	Groepsoverzicht lezen	162
5	Formulier groepsplan lezen groep 3-8	164
6	Observatieformulier voor begrijpend luisteren (voorlezen) voor groep 1-4	165
7	Observatieformulier begrijpend lezen	166
8	Checklist inventarisatie begrijpend luisteren - begrijpend lezen	168
	Literatuur	170
	Geraadpleegde websites	172
	Meer lezen...	174